

Program for Stord Senterparti 2023 - 2027

Senterpartiet byggjer Noreg si framtid på dei kristne og humanistiske grunnverdiane.

Grunnpilarane i Senterpartiet sin ideologi er:

- Fridom for einskildmennesket med ansvar for seg sjølv og fellesskapen.
- Desentralisering av makt, kapital og busetnad.
- Kulturelt rotfeste.
- Eit samfunn i økologisk balanse.
- Blandingsøkonomi og privat eigedomsrett.

Tryggleik og velferd for alle

Gjennom ulike fasar i livet vil me alle ha trong for offentlege velferdstilbod. Stord Senterparti vil at innbyggjarane på Stord skal vera trygge på at dei vil få den hjelpa dei treng når dei treng ho.

Dette inneber at me må ha eit godt tilbod for nyfødde på helsestasjonen, eit variert barnehagetilbod med god kvalitet, ein god skule og eit trygt oppvekstmiljø, eit tilrettelagt tilbod for funksjonshemma, ei rus- og psykiatriomsorg som fungerer, ei sjuke- og eldreomsorg med pasienten i sentrum, og me må gjeva støtte til dei som har hamna i ein vanskeleg livssituasjon.

Stord senterparti ser at me er avhengige av å trekkja til oss ny arbeidskraft. Samstundes må me behalda og vidareutvikla den arbeidskrafta me har i dag. For å få dette til må me skapa bu- og blilyst.

Stord Senterparti vil leggja til rette for at Stord kommune blir ein enno meir attraktiv plass å bu. Der utdanningstilbod, kultur- og idrettsliv, grønne lunger og kulturlandskap blir ivareteke og vidareutvikla. Ved å gjera kommunen meir attraktiv vil me få fleire til å busetja seg på Stord. Det vil letta arbeidet med å skaffa og halda på kompetent personale i både kommunal og privat sektor.

Stord Senterparti er oppteke av å tenkja langsiktig, både når det gjeld menneske, miljø og økonomi. Me ynskjer eit Stord-samfunn der innbyggjarane tek omsyn til kvarandre og til øya vår. Ein trygg, meningsfull og triveleg kvardag for alle legg det beste grunnlaget for varig velferd for stordabuen.

I perioden vil Stord Senterparti arbeida for:

Trygge oppvekstvilkår

Dei som veks opp i Stord kommune skal ha trygge og gode oppvekstvilkår, både i nærmiljøet der dei bur, i barnehagen og på skulen. Det er viktig at miljøet rundt borna utgjer ein heilskap.

Samstundes må me syta for at alle har tilbod om aktivitetar som dei kan vera med på.

SP vil arbeida for at:

- Førebyggjande arbeid drive blant born og ungdom skal prioriterast.
- Lag og organisasjonar som driv førebyggjande arbeid mellom born og unge skal få støtte, og me vil leggja til rette for at desse skal bidra inn i skulen og andre stader der unge er.
- Fritidsklubbane skal drivast vidare.
- Kampen mot mobbing, både fysisk og på nettet, skal styrkast.
- Førebyggjande psykisk helsearbeid skal styrkast.
- Born og unge skal ha tilgang til eit variert fritidstilbod der det også er tilbod utanom det tradisjonelle idretts- og kulturlivet.
- Dei som opplev familiekriser vert fanga opp av aktuelle tenester i kommunen.

Den gode skulen

Den gode skulen har som hovudoppgåve å gjera elevane til gagns menneske for heim og samfunn. Ved sida av å gje naudsynt kunnskap, er skulen viktigare enn nokon gong før som verdi- og normgjevar.

Det er eit etterslep på vedlikehald av skulelokale på Stord. Me må førebyggja forfall og det må satsast vidare på skulebygg på Stord framover.

Senterpartiet meiner laget rundt eleven er den viktigaste ressursen i opplæringa. Læraren skal leggja til rette for tilpassa opplæring, slik at elevane best mogleg kan nå sitt fulla potensiale. For å få til ei god tilpassa opplæring meiner me det må vere eit tett samarbeid mellom lærar, elev, andre yrkesgrupper og heimen.

SP vil arbeida for at:

- Utbygging ved Langeland vert realisert som planlagd.
- Planlegging av naudsynt utbetring ved Leirvik skule kjem i gong.
- Symjeundervisninga skal styrkast. Elevane i stordskulen skal ha ei godt og likeverdig tilbod med godkjent opplæringsbasseng til symjeundervisninga.
- Elevane får god og variert undervisning med vekt på både teoretisk og praktisk gjennomføring.
- Me får fleire yrkesgrupper inn i skulen.
- Elevane i ungdomsskulen skal få tilbod om leksehjelp.
- Skulen skal driva aktivt med vurdering for læring og følgje opp resultatata til kvar einskild elev.
- Kommunen legg til rette for kompetanseheving for undervisningspersonale.
- Kommune skal passa på at det er lærarar med rett kompetanse i skulen.
- Elevressursen skal minimum prisjusterast kvart år.
- Det skal framleis vera eit tilbod om SFO på alle barneskulane på Stord.

- Skysordninga for skuleelevane frå Huglo blir vidareført.
- Skulebygga på Stord skal rustast opp og vedlikehaldast minst på nivå med nasjonale standardar.
- Kommunen opprettar eit mobilt mobbeteam.

Barnehage

Senterpartiet er positive til at framtidig utbygging skal skje i kommunal regi. Både kommunale og private barnehagar må sikrast gode vilkår for si drift.

SP vil arbeida for:

- Auka grunnbemanning i barnehagane på Stord.
- Å behalda eit variert barnehagetilbod med ulike storleikar og ulike fokusområde.
- At alle skal ha tilbod om barnehageplass i nær avstand til heimen.
- Å leggja til rette for kompetanseheving i barnehagane.
- At barnehagesektoren har god nok tilgang på spesialpedagog.

Ei aktiv rusomsorg

Det viktigaste innan rusomsorga er det førebyggjande arbeidet, men som i dei fleste andre lokalsamfunn, opplever diverre også Stord at ein del av innbyggjarane får problem med rus. Dei som hamnar i ein slik situasjon er óg ein del av fellesskapen og er like verdfulle menneske som alle andre.

SP vil arbeida for at:

- Det skal vera fokus på førebygging innan rusomsorga.
- Det gode arbeidet som vert gjort innan kriminal- og rusførebygging skal halda fram
- Alle som har trong for det, skal få eigen bustad gjennom prosjektet for bustadlause
- Utekontakten skal ha midlar til førebyggjande arbeid.
- Lavterskel helsestasjon vert vidareført.

Pleie, omsorg og rehabilitering

Stord Sp meiner alle skal ha lik rett til behandling og omsorg, uavhengig av alder eller sosial status.

Stord kommune står framfor ei stor auke i talet på eldre. Talet yngre med omfattande behov for helsetenester aukar også. Eit løft innafor tilgang på tilrettelagde bustadar vil vera naudsynt i kommunen. Stord Sp vil prioritera realisering av fleire sjukeheimsplassar samt omsorgsbustadar for ulike grupper.

Stord Sp vil jobba for at arbeidet som vert gjort innan rusomsorg og rusførebygging skal vidareførast.

Det vil vera auka behov for tilsette innan pleie-, omsorg- og rehabiliterings-sektoren i åra

framover. Stord Sp vil arbeide for at kommunen har ein plan for å rekruttera og behalda fagkompetanse til tenestene.

SP vil arbeida for at:

- Ny sjukeheim vert realisert.
- Pleie- og omsorgstenester ikkje skal privatiserast.
- Det jobbast intensivt, m.a. i samarbeid med stortingsgruppa vår, for å oppretthalda tilbodet ved lokalsjukehuset på Stord, inkludert akutt og fødeavdeling.
- Det vert sett av areal til eldrebustadar i bufellesskap i ulike deler av kommunen.
- Bebuarar ved institusjonane skal få lokalt produsert og kortreist mat.
- Rehabiliteringssenteret skal brukast til rehabilitering
- Det vert satsa på helsearbeid med fokus på førebygging, vedlikehald og rehabilitering, både i kommunale tenester og gjennom tilrettelegging for lag og organisasjonar som har tilbod om mosjon og aktivitetar for eldre og funksjonshemma.
- Det skal satsast på kompetanseutvikling for dei tilsette.
- Kommunen har eit tenleg tilbod om avlastningsplassar for funksjonshemma born.
- Det skal tilsetjast fleire aktivitørar på institusjonar og i samband med dagsenter.
- Kommunen skal tilby eit godt og meningsfullt tilbod for utviklingshemma.
- Det vert tilsett fleire helsesjukepleiarar i skulehelsetenesta og på helsestasjon, ihht nasjonale retningslinjer.
- Jordmortenesta i kommunen vert styrka.
- Kommunen har ein plan for å rekruttera å behalda fagkompetanse til tenestene.

Næringslivet på Stord

Stord SP vil leggja til rette for utvikling av eit variert næringsliv med gode vilkår for både etablerte og nyoppstarta verksemder og næringar. Det er aukande trong for arbeidskraft, både fagarbeidarar og folk med høgare utdanning innan ulike fag. Dei komande årene vert det konkurrans om desse arbeidstakarane. For å trekka til seg arbeidskraft vil SP bidra til å gjera Stord til ein attraktiv stad å bu, ha gode oppvekstforhold, fleire fritidstilbod, ein variert arbeidsmarknad, tilgjengelege og varierte bustadtomter og eit breitt kulturliv.

SP vil arbeida for at:

- Den vidaregåande skulen på Stord skal ha eit breitt utval av linjer og fag, som stettar lokal industri og næringsliv sine framtidige behov for fagarbeidarar.
- Teknikar- og ingeniørutdanning vert vidareutvikla på Stord, slik at både ungdom og dei som er i arbeid skal kunna ta ingeniør-utdanning lokalt.
- Nyetablerarar skal få profesjonell hjelp, i hovudsak gjennom apparatet til Atheno.
- Maritim Cleantech som klyngesamarbeid og nasjonalt kompetansesenter for utvikling av miljøløysingar innan maritim bransje skal få støtte frå kommunen til å utvikla seg vidare.

- Leirvik også i framtida skal vera eit levande sentrum i byen Stord, med eit godt og variert utval av lett tilgjengelege vare- og tenestetilbod og ei aktiv hamn.
- Stord skal ha tilgjengelege næringsstomter for nye verksemder som vil etablera seg, me vil leggja til rette for effektive og gode reguleringsprosessar.
- Arbeida aktivt mot nettselskap og styresmakter for å betra nettkapasitet og krafttilgangen til kommunen og regionen.
- Stord sitt potensiale som turistmål skal utnyttast betre. Me ynskjer å knyte turisme opp til vår unike historiske kulturarv, vakre natur, og leggje til rette for aktiv turisme på Stord og i Sunnhordland.
- Gjeste båthamnene i Sagvåg, Leirvik og på Huglo skal haldast i tenleg og triveleg stand.
- Stord skal vidareutvikla posisjonen vår i det grønne skiftet, mellom anna gjennom å bygga vidare på den verdslende kompetansen og arbeidskrafta som er utvikla gjennom lang tid.

Kommunikasjon og samferdsle

Stord er eit trafikknutepunkt, og Senterpartiet vil støtta ei vidareutvikling av denne funksjonen. Dette er avgjerande både for å vera attraktive for næringsverksemder og for at folk skal ønskja å leva og bu i Stord.

SP vil arbeida for at:

- Standarden på kommunale vegar skal hevast, og gong- og sykkelveggar skal rustast opp.
- Det vert etablert gang og sykkelveg på utsette strekningar.
- Lokalt snøggått- og ferjetilbod skal utviklast, og at lokal kompetanse skal brukast til å utvikla miljøteknologiske løysingar for sjøtrafikken.
- Kaia på Leirvik også i framtida skal vera eit trafikknutepunkt, med raskast mogleg overgang mellom snøggått og buss
- Det skal byggjast ferjefri veg Stord – Bergen.
- Bru frå Huglo til Tysnes skal byggjast, og me vil arbeida vidare med å knyta Kvinnherad til E39 over Huglo.
- Det skal ikkje byggast nye ferjestø i ubygd strandsone på Stord
- Stord lufthamn skal ha eit tenleg tilbod for næringsliv og privatpassasjerar.
- Alle husstandar på Stord skal ha tilbod om breibandspåkobling.
- Det ikkje vert innført bompengar på kommunale vegar på Stord.
- Det skal startast arbeid med detaljreguleringsplan for Huglasambandet i første halvdel av valgperioden
- Det vert oppstart av utbetring av den kommunale kaien, Tongaskjerskaien, på Sør-Huglo

Landbruk

Primærnæringsane er grunnpilaren i alle samfunn, også på Stord. Både lokalt og nasjonalt treng me eit livskraftig landbruk. Garden og grenda er viktige som matprodusentar, men òg

som kulturlandskap og grønne lunger. Trygg matproduksjon tyder lokal og nasjonal forsyning.

SP vil arbeida for at:

- Bu- og driveplikta i Stord kommune skal handhevast.
- Stord kommune sin nullvisjon for omdisponering av dyrka jord skal følgjast opp.
- Landbrukskontoret skal oppretthaldast og vere ein aktiv medspelar for bønder/ grunneigarar.
- Bønder kan utvikla gardane ved å gje hjelp til å satsa på t.d. gardsturisme, besøkgardar, Inn på tunet, 4H gard, Sal av lokal produsert mat og utvikla ein felles arena for dette.
- Redusera bestanden av skadegjerarar som hjort og gås i eng og beite gjennom aktiv forvaltning av bestanden.
- Stimulera til at kulturlandskap og naturmangfald blir ivareteke og halde i hevd.
- Det vert gjeve driftstilskot til veterinærvakt.

Kultur

Kultur er viktig for identitet, sosialisering, velvære og helse. Me treng difor eit kulturmangfald på Stord som vil gjera kvardagen vår rikare. Lag, organisasjonar og næringsliv utgjer mykje av grunnlaget for kulturlivet, og me ynskjer å støtte opp om tiltak, idear og kreativ tankegang som kan bidra til å fremja kultur og lokal særeigenhet.

SP vil arbeida for at:

- Kulturskulen skal vera eit kvalitetstilbod til unge på Stord. Me vil arbeide for at alle born som ynskjer det skal få plass på kulturskulen.
- Stord kommune skal halda i hevd og nytta gode nynorske ord og vendingar i det skriftlege arbeidet sitt.
- Kulturhuset skal vera ein samlingsstad for kulturaktivitetar på Stord, samstundes
- som me legg til rette for eit variert kulturtilbod i dei andre delane av kommunen.
- Festivalar som vert arrangert på Stord skal møta ein samarbeidsvillig og fleksibel kommune som er på deira lag.
- Kor og korps skal ha tilgang på tenlege lokale.
- Forsamlingshus eigd av frivillige organisasjonar skal få tilskot til vedlikehald og drift.
- Bygdeboka for Stord skal fullførast.

Idrett og folkehelse

Mosjon og frisk luft er ein føresetnad for god helse, trivnad og livskvalitet. Likevel viser det seg at stadig færre er i fysisk aktivitet. Dette kan føre med seg helseproblem for den enkelte i tillegg til store samfunnsøkonomiske kostnader. Fleire vert sjukemelde, færre kan stå i jobb til pensjonsalder, og belastninga på helsestellet vert enorm.

SP vil arbeide for at:

- Alle idrettsanlegga må få utført naudsynt vedlikehald.
- Skeisehall vert etablert på Vikahaugane.
- Det må stimulerast til meir rekrutterings- og nybyrjarverksemd innan all idrett. Dei unge treng å få prøva ulike aktivitetar, til dømes på idrettsskular.
- Det skal vera eit allsidig fritids- og idrettstilbod i kommunen, med gode alternativ til dei store ballidrettane.
- Det skal vera lys i lysløypene.
- Skogsvegnettet på Stord skal vedlikehaldast og vidareutviklast i nært samarbeid med grunneigarane.
- Ny veg til Heio vert etablert i nært samarbeid med grunneigarar.
- Kommunen skal leggje til rette for tilbod om trenings- og kosthaldsvegleiing til innbyggjarane i kommunen, der prisen på tilbodet og terskelen for å bli med skal vera låg. Dette for å nå alle grupper, aldersklassar og interessegrupper i samfunnet.
- Me skal ivareta dei offentleg tilrettelagte og drivne badestrender i alle delar av kommunen
- Folkehelsekoordinatoren og folkehelseforumet skal vidareførast.
- Støybelastninga for innbyggjarane ikkje skal overskrida nasjonale retningslinjer, og vedtekne føringar for støy-/luktbelastning i reguleringsplanar skal følgjast opp og etterlevast.

Miljø

Verda i dag står overfor svært store og mange miljøutfordringar. Klimaendringar og nedbygging av matjord er utfordringar me må ta alvorleg og vera med å ta ansvar for. Framtidsretta og god naturforvaltning må ha føre var-prinsippet og økologisk balanse som grunnleggjande ankerfeste.

Stord har stor variasjon i naturen og fleire sjeldne artar me vil ta vare på og forvalta slik at det også skal koma etterkomarane våre til gode. På øya vår har me eit miljøvenleg næringsliv med ein industri som arbeider for å koma med framtidsretta, miljøvenlege produkt.

Sp vil arbeida for at:

- Stord sin klima og energiplan skal vera ein reiskap som skal brukast aktivt i arbeidet med natur og miljøutfordringane.
- Stord skal vera ein pådrivar for å redusera klimagassutsleppa.
- Skogplanting og skogskjøtsel skal vera eit miljøtiltak. Skogstrea våre er gode karbonfangarar, og slik er dei med å gjera at mengda av klimagassane som kjem ut i atmosfæren er mindre.
- Ein må ha kontinuerleg fokus på å rydda opp i skadar som er påført naturen og miljøet på Stord.
- Det blir lagt til rette for at skuleborna kan utføra praktisk miljøarbeid ved t.d. å halda ei

strand eller eit anna naturområde ryddig. Dette vil vera eit viktig arbeid som er både praktisk og haldningsskapande.

- Det skal leggjast til rette for større bruk av kollektive transportmiddel.
- Kommunal bilbruk skal vera karbonnøytral.
- Enøk-tiltak som kjem ibuarane og miljøet til gode skal støttast både i private hus og i kommunen sine egne bygningar.
- Ådlandsvatnet skal sikrast som rekreasjonsområde og skjermast for nye kommersielle aktivitetar.
- Soleigro - planta Stord har fått i oppdrag å passa særleg godt på – har ein av dei viktigaste levestadane i og ved Ådlandsvatnet. Dette skal me ta omsyn til. Senterpartiet vil arbeide for at det vert gjort tiltak for å ta vare på Soleigro som er funnen ved det gamle vassverket.
- Biologisk mangfald blir prioritert. Når ein utfører arbeid i naturen, skal ein ha medvit om kor viktig biologisk mangfald er. Ved såing og planting skal ein bruka frø og planter som er positive for insekt og særleg pollinerande insekt som t.d. bier og humler.
- Å hindre etablering og spreiding av uønskte artar i naturen.
- I by og natur der folk ferdast skal det setjast ut fuglesikra bosbøtter. Vi vil og arbeide for at fylket gjer det same.
- Ein får kunnskap om resipientane i og kring næring- og industriområde. Der det har vore utslepp av skadelege stoff, blir det rydda opp. Det bør og utførast eit systematisk kartleggingsarbeid av desse område. Ein skal og ta prøver av og analysere artar i område, som t.d. krabbar og muslingar.

Ein plan- og arealpolitikk for framtida

Stord er i vekst, og det er stor trong for nye areal til både næringsføremål og bustader. I slike tider er det viktig at me tek vare på dei kvalitetane som gjer Stord til den perla ho er. Framtidige generasjonar må óg få oppleve dei varierte friluftsområda me har i dag.

SP vil arbeida for at:

- Friluftsområde langs sjølina ikkje vert bygde ut.
- Det ikkje vert bygd vindmøller på Stordfjellet.
- Sentrumsnært turterreng skal vera tilgjengeleg.
- Det vert satsa på fortetting i sentrum, med høg arealutnytting.
- Grunneigarane skal vera med i heile prosessen med omreguleringar, og at dei får ta del i verdiauken ved omreguleringane.
- Det skal vera tilgjengeleg næringsareal i alle delar av kommunen.
- Leirvik og Sagvåg framleis skal ha forretningar og næringsverksemder.
- Arealdisponering og transportutvikling skal sjåast i samanheng.
- Oppvarming basert på miljøvenleg energi får ein sentral plass i alle planprosessar av nye offentlege bygg, større næringsbygg og nye bustadområde.
- Skarvane 2 på Huglo vert klargjort for utbygging som eit kommunalt byggefelt

- Det bør leggjast til rettes for nye områder for fritidsbustadar på Huglo
- Overordna planverk i form av kommuneplanar og kommunedelplanar skal følgjast ved nye utbyggingar.

Kommunal drift og organisering

Det er dei tilsette som utfører tenestene for innbyggjarane i Stord, og me er avhengig av kompetente arbeidstakarar som er motiverte og stolte av å arbeida for Stord kommune. Stord Senterparti går mot å privatisera tenester og oppgåver i Stord kommune, og ynskjer ikkje å skilja ut deler av drifta i egne selskap.

SP vil arbeida for at:

- 1% av dei kommunale budsjetta skal brukast til kompetanseheving for dei tilsette.
- Oppgåver som i dag er drivne i kommunal regi ikkje skal privatiserast.

Stord Senterparti vil driva ein ansvarleg politikk der drifta av kommunen skal gå med eit sunt overskot som kan brukast til investeringar. Mest mogleg av ressursbruken skal konsentrerast om å drive tenester for innbyggjarane, med hovudtyngd innan skule, pleie og omsorg og barnehagar.

Administrasjonen av kommunen skal vera effektiv og handlekraftig. Ny teknologi skal takast i bruk for å frigjera ressursar til å utføra tenester.

Stord Senterparti meiner det ikkje er rom for å fjerna eigedomsskatten komande fire år, men vil ikkje auka skatten ytterlegare. Eigedomsskatten skal øyremerkast investeringar innan skule og pleie og omsorgstenester, inkludert å betala kapitalutgiftene til investeringane eigedomsskatten skulle finansiera innan skule og pleie og omsorg

I tillegg ynskjer Senterpartiet også å øyremerkja:

- 10% av eigedomsskatten til auka verdibevarande vedlikehald for kommunale bygg.
- 2% av eigedomsskatten, dvs rundt 1 000 000,- til å støtta frivillig arbeid innan kultur, idrett og andre organisasjonar.